

Kòkòbì ãlu ni
Pétêró
ní sǐ rǐ
Tã búkũ rǐ vé rǐ ã ùlũngára

Pétêró sǐ kòkòbì 'dĩri sêé Kũrĩsĩtĩyánĩ adri'ba ãngũ Tákĩ agá rǐ pi ní. Sǐ kòkòbì 'dĩri sêé kòpi ìmbázú ì ní rií kòpi òcũú kòpivé ẹ'yĩngára ã tã sǐ rǐ sǐ. Lũ kòpi ní kĩnĩ, Yèsũ Kúrísítò nya ìzãngã, 'okí kpá ìri ùnjí, kúru lè Kũrĩsĩtĩyánĩ rǐ pi ã 'bákí ẹsì nǐzú kínĩ, kòpi ìmú ìzãngã nya rá. Ìmbá kòpi kĩnĩ, ìzãngã kòpi ní nyaá 'dĩri agá, kòpi tukí dõ pá títí ìvé ẹ'yĩngára agá, Múngú ri kòpi ã'yĩ adri anji ìvé ni, ùmvúlésĩ ìri kòpi ùfè rá. Pétêró kĩnĩ, lè Kũrĩsĩtĩyánĩ rǐ pi ã áwíkí adrií 'ba Múngú vé ni.

¹ Ma Pétêró 'i, Yèsũ Kúrísítò vé 'ba áyúãyũ rǐ.

Á sǐ kòkòbì nòri sêé 'ba Múngú vé ì ní íré kpélékpélé adri'ba jãkã rú ãngũ Pónĩtò vé rǐ agá, Gálátíyã agá, Kãpãdòkíyã agá, Ẹzĩyã agá, ãzini Bĩtũníyã agá rǐ pi ní.

² Múngú 'ba Ẹtépì ùsũ ìmivé tã 'í ẹsì agá ìnógósí, ùpè ìmi nĩ. Ìrivé Ìndrí Uleterè rǐ újá ìmi ícá uleterè. Ìmi ní ìrivé tã 'dujú ngaá rá rǐ sǐ, àrĩ Yèsũ Kúrísítò vé rǐ ùjĩ ìmi gí.

Ẹsì múké Múngú vé rǐ, ãzini tãkírì ìrivé rǐ ã adri ìmi be mužú nyonyo.

Õwõ'dĩfô sēngára

3 'Bá íngúkí 'bávé Úpí Yēsũ Kúrísítō vé Ẹtẹpi Múngú ri. Ẹrivé ẹsị ní adrii ịdríkídri 'bá ní rī sī, lẹ 'bá 'bákí ẹsị ịdri ú'dí ịri ní sēé 'bá ní rī drígé, ǎ'diātāsīyā Múngú ní Yēsũ Kúrísítō ri ingaá gǎó ịdri rú drāngará gálésīla rī vé tǎ sī.

4 Múngú 'bǎ ịmi ní ngá múké kuú 'bụ gé 'dǎá'dǎ, ngá rī ícọ ábá ku, ícọ ụ'bị ku.

5 Ngá múké 'dīri 'bákí kuú ịmi tēé, ǎ'diātāsīyā ịmi ní Yēsũ Kúrísítō ri ẹ'yị́ gí rī sī. 'Bá Yēsũ ri ẹ'yị́'bá gí rī pi, ụkpō Múngú vé rī kọpi ụté ca cīmgbá ị ní ímúzó pangará rī vé tǎ i'dazú ụ'dú ụdụ vé rī gé rī gé.

6 Nóni tǎ kárakarǎ ni pi ǎ rikí dō ịmi ụ'bị́ rií ịzāngǎ nyaá 'dīni drǎáásīyā, ịmi ímú ǎyīkō ịsú drīdrī 'dīlé rá pangará rī ǎ tǎ sī.

7 Ịzāngǎ ịmi ní rií nyaá 'dī'bée, ị ri ịmivé ẹ'yīngará ụ'bị́, nịzú ámázú ịmi dō pá tu tịtị ịmivé ẹ'yīngará agá rá. Ị ri ịmi ụ'bị́ sụ ị ní dábũ ụ'bị́ zǎá ǎcǐ sī rī tịni. Ịmivé ẹ'yīngará ndé dábũ ábapi ịndī 'dīri rá. Ẹ'yīngará ri sē ịmi adri ụkpó ụkpó ịzāngǎ ịmi ní rií nyaá rī agá, Múngú ri sē ị ímú ịmi íngúngũ, ǎzini ịmi ímú dī pọwụpọwụ ụ'dú Yēsũ Kúrísítō ní ícázú rī gé.

8 Ịmi ndrekí dō ịri kuyé drǎáásīyā, ịmi lẹkí ịri rá, ǎzini ịmi ẹ'yīkí ịri rá, ịmi ri ịri íngú ǎyīkō be ǎmbúgu, ǎyīkō 'dīri ícókí tǎ ni 'yoó bǎ ku.

9 Ịmi ní ịri ẹ'yị́ gí rī sī, ịmi pangará ịsú rá.

10 Pangará 'dīri, nẹbị́ rī pi ụlũkí ọtú tǎ ni kīnī, Múngú ri ímú ẹsị múké 'bǎ ịmi pazú, kọpi 'bákí ẹsị rizú pangará 'dīri vé tǎ nịzú ámázú.

11 Ịndrǐ Kúrísítō vé rī ụlũ nẹbị́ rī pi ní kīnī,

Kúrísitō ri úmvúlésĩ ímụ ìzāngā nya, vùdrĩ ni gé, ìri dī ọgụ pọwụpọwụ, sē kọpi ní rizú sà, āzini lẹti tā 'dĩri ní ímụzú 'i ngazú rĩ ndāzú ānị.

¹² I'dakí tā 'dĩri nẹbĩ rĩ pi ní kínĩ, kọpi ri ẹzị rĩ nga ì ní ùgōgōlé rú kuyé, kọpi ri nga ìmi ní. Tā kọpi ní ùlũú ìmi ní rĩ, kọpi ùlũkí Índrí Uletere ì ní ìpée 'bụ gélésĩ rĩ vé ùkpō sī, mālāyíkā rĩ pi 'bākí kpá ẹsị rizú tā 'dĩri nĩzú ámázú.

Lē ìmi adrikí uletere

¹³ Lē ìmi útúkí ìmivé yĩkì tā 'ozú rĩ ā adri pịrị. Lē ìmi 'bākí ẹsị rizú ẹsị múké Múngú ní ímụ 'bāá ìmi ní lókí ìri ní ímụzú Yẹsũ Kúrísitō ri i'dazú rĩ gé 'dāri ùtēzú.

¹⁴ Lē ìmi adrikí sũ anjì Múngú vé tị yì'bá yiyì rĩ pi tịni, lē ìmi újákí ìmi gōó ùnjĩkányā ọtú ìmi ní 'oó ẹnĩākō sī 'dā'bée agá dīi ku.

¹⁵ 'Bo Múngú ìmi zịpi rĩ, ìri uletere, lē ìmi adrikí kpá uletere tā céré ìmi ní rií 'oó rĩ agá,

¹⁶ ā'diātāsīyā sīkí kínĩ, “Lē ìmi adrikí uletere, ā'diātāsīyā ma uletere.”

¹⁷ Ìmi ri Múngú 'bá rĩ pi vé tā lịpi pịrị rĩ zị ìmi Ẹtẹpị, lē ìmi ìnjĩkí ìri ìnjĩnjị ìmi ní drĩ adrizú jākā rú vù drịgè nōgó rĩ gé.

¹⁸ Ìmi nĩkí rá 'yozú kínĩ, Múngú je ìmî drĩ ìfũzú lẹti ùnjí ìmi ẹ'bịpị ní 'oó rĩ agásĩ ngá ábá'bá ábábā sũ dábū tịni ni sī kuyé, dōku aya ọgụpi ọgụgụ ni sī kuyé,

19 je ĩmî drĭ ārí tã be agaápi rá Kúrísitō adriipi kãbĭlō mvá* uletere ũnjĭkãnyã ākó rĭ vé rĭ sĭ.

20 Múngú ĩpē Kúrísitō ri kú ĩnógósĭ ĩsú ākūdē gbikí drĭ vŭ ri kuyé, 'bo i'dakí ĩri ú'dú ũdú vé nŏ'bée gé ĩmivé tã sĭ.

21 Kúrísitō ā tã sĭ, ĩmi ẽ'yĭkí Múngú Kúrísitō ri ingaápi drãngará gálésĭ, Kúrísitō ri íngúpi rĭ gí. Kúru ĩmi ẽ'yĭkí Múngú ri rá, āzini ĩmi 'bãkí ẽsĭ Múngú drĭgé rá.

22 ĩmi ní ú'dúkó áda rĭ ẽ'yĭĭ gí rĭ sĭ, ũjĭkí ĩmi uletere gí. Kúru lē ĩmi lēkí ĩmi lēlē ĩmi āsámvú gé sĭ ĩmi ẽdrĭpĭĭ be, ĩmi ọmvúpĭĭ be ẽsĭ be céré.

23 Ā'diātāsĭyã tĭkí nóni ĩmi ú'dí rú gí, ĩmivé tĭngará 'dĭri adri 'yozú kĭnĭ rú'bánmaápi ĩma ĩma nŏri vé ni kuyé, ĩri rú'bánmaápi ku ni, ú'dúkó Múngú ní átá adriipi mužú nyonyo 'dĭri sē kŏpi tĭĭ ícá ú'dí rú nĭ.

24 Sŭ nĕbĭ rĭ ní 'yoó rĭ tĭnĭ kĭnĭ,
 “‘Bá rĭ pi adrikí sŭ ásé tĭnĭ, kŏpi drã mbĕlĕnjá,
 kŏpivé ũnyĭ ri ábá mbĕlĕnjá sŭ pĕtĭ ásé agá
 rĭ pi vé fŭ ní ábá rĭ tĭnĭ,
 ásé ẽ bĭ ri ũnyú rá, fŭ ni ri kpá lŭ 'dĭsĭ rá.

25 'Bo ú'dúkó Úpí vé rĭ áwí adri mužú nyonyo.”
 Ú'dúkó 'dĭri, ĩri ú'dúkó múké Múngú vé ĩ ní ũlŭú ĩmi ní rĭ.

* **1:19 1:19** *Kãbĭlō mvá*: Múngú sē tāĭmbĭ Mósē ní kĭnĭ, 'bá rĭ pi ā zãkí kãbĭlō Múngú ní rŏbŏŋŏ rú, ā trŭkí rĭ kŏpi ĩvé ũnjĭkãnyã agásĭ rá. Sē ĩ ní Yĕsŭ ri zĭzú Kãbĭlō Mvã Múngú vé ni ānĭ, ā'diātāsĭyã Múngú ĩpē ĩri ĩmú drãã 'bávė ũnjĭkãnyã ũjĭ. 'Í lã Wŭngará 12:17-28; Mārãkŏ 14:12; Lúkã 22:7; Yŭwãnĭ 1:29-35; 1 Kŏrĭnitŏ 5:7. **1:25 1:25** *Īsáyã 40:6-8*

2

1 Kúru lě ĩmi kukí tã 'dĩ'bée rá, ẹsị ũnjí 'bāngará 'bá āzi drīgẹ, ũnjō, mị ũ'bāngará, ẹsị ũnjí 'bāngará 'bá āzi vé ngá sī, āzini átángá átá 'bá āzi ã rụ izazú rĩ, lě ĩmi kukí rá.

2 Lě ĩmi adrikí sũ anji ũdẹjá ri'bée bā ndru'ba rĩ pi tịnị. Lě ĩmi mvukí lé Índrí Uletere rĩ ní sée ĩmi ní rĩ, ĩmi mbakí rí ãní ũkpō be, ĩmi ịsúkí rí pangará ãní.

3 Nóni ĩmi nĩkí áamá gí 'yozú kínĩ, Úpí ri múké.

Írã adriípi ídri rú rĩ, āzini 'bá Múngú ní ũpěe rĩ pi

4 ĩmi ímúkí Írã adriípi ídri rú* 'bá rĩ pi ní gāá sī, Múngú ní ịpěe, ịri ní tã ni 'duy 'bāá āmbúgú rĩ vúgá.

5 ĩmi adrikí kpá sũ írã adri'ba ídri rú Índrí Uletere rĩ ní rizú jó Múngú vé rĩ sịzú ãní rĩ tịnị, ĩmi atala uletere ri'ba rōbōṅṅ Múngú ní ã'yĩ rá rĩ sē'ba Múngú ní Yẹsũ Kúrísítō ã rụ sī ni pi.

6 Tã ĩ ní sī búkũ Múngú vé rĩ agá rĩ kínĩ,
 “Ĩmi ndrekí drĩ ká, á 'bā írã kú Sionã† agá,
 má ịpě írã rĩ 'bāá tã be āmbúgú.
 'Bá ịri ẹ'yĩpi rá rĩ, ịcọ drịnjá ịsú ku.”

7 ĩmi írã rĩ ẹ'yĩ'bée rá rĩ pi, ĩmi vúgá 'dālẹ írã rĩ vé tã āmbúgú. 'Bo 'bá írã rĩ gā'ba sī rĩ pi vúgá 'dāá,

“Írã ándúró 'bá jó sị'ba rĩ pi ní gāá sī rĩ,

* **2:4 2:4** *Írã adriípi ídri rú:* Írã adriípi ídri rú rĩ Yẹsũ 'i. † **2:6 2:6** *Sionã:* Sionã ri ĩ kpá zị Yẹrúsálémá. **2:6 2:6** Ísáyá 28:16

újá nóni 'i ícá írã sēepi jó rĩ ní pá tuzú ãní
ũkpó ũkpó ni.”

8 “Á 'bā írã, 'bá rĩ pi ri ĩ ũsĩ rú'ba ni gé,
írã rĩ sē kôpi ri u'de vũgá.”

Kôpi ri ĩ ũsĩ rú'ba ni gé, ã'diātāsīyã kôpi lēkí tã
Múngú vé rĩ yī ku, tã ĩ ní ũtĩ rĩ nga 'i kôpi ã
rú'ba gá rá.

9 'Bo ĩmi adrikí 'díní kuyé, Múngú ũpē ĩmi nĩ.
Īmi atala 'bāgú rĩ pi vé ni, súrú uletere ni, 'bá
Múngú vé ni pi. Múngú zī ĩmi ĩfũú ĩnĩná agá
'dāásī ímú adrií ũtúná dīpi uletere rĩ agá, ĩmi
ũlũkí rí tã múké Múngú ní 'oó ĩmi ní rĩ pi 'bá rĩ
pi ní.

10 Ándúró ĩmi adrikí 'bá Múngú vé ni kuyé,
'bo nóni ĩmi 'bá Múngú vé ni. Ándúró Múngú
'bã ẹsĩ ĩdríkídri ĩmi drĩgé kuyé, 'bo nóni 'bã ẹsĩ
ĩdríkídri ĩmi drĩgé gí.

11 Īmi mávé Ūndĩ má ní lēélē rĩ pi, ĩmi jākā,
āzini ĩmi rámbá rú nyõókú drĩgé nõgó, á mã ĩmi
drĩ ĩrĩ sĩ, tã ũnjĩ riipi ũmbã fuyúpi ĩmĩ ẹsĩ agá 'dĩri,
lē ĩmi kukí ãní.

12 Lē ĩmivé tã ã adri múké 'bá págánõ rú rĩ pi
āsámvú gé, kôpi kádõ ũnjõ úlĩ ĩmi drĩgé 'yozú
kínĩ ĩmi ri tã ũnjĩ 'o, kôpi ã ndrekí rí tã múké ĩmi
ní 'oó rĩ, kôpi ẹ íngúkí rí Múngú ri ú'dú ĩri ní
ímúzú 'bá vúgá nõlé rĩ gé.

Lē ẹ ĩnjĩkí 'bá drĩkoma rú rĩ pi ĩnjĩnjĩ

13 Úpí lē ĩmi ĩnjĩkí 'bá ĩ ní ũ'bãá ĩmĩ drĩlé gá rĩ pi
ārēvú céré ĩnjĩnjĩ. Lē ĩmi ĩnjĩkí 'bāgú rĩ pi ĩnjĩnjĩ,
ã'diātāsīyã kôpi 'bá ambugu 'bá rĩ pi drĩgé céré.

14 Āzini lē ĩmi ĩnjĩkĩ gávānā rĩ pi ĩnjĩnjĩ, ā'diātāsīyā ũpēkĩ kōpi rií 'bá tā 'o'bá ũnjĩ rĩ pi ĩrĩñāā, āzini rií 'bá tā 'o'bá múké rĩ pi íngú.

15 Múngú lē ĩmi 'okĩ tā pĩrĩ, 'bá adri'bá azakaza rú tā nĩ'bá ku rĩ pi ā 'yokĩ rĩ tā āzi ĩmi ní ku.

16 ĩmi ĩsúkĩ drĩwālā gĩ, 'bo drĩwālā ĩmi ní ĩsú 'dĩri, lē ĩmi 'okĩ tā ũnjĩ ānĩ ku. Lē ĩmi adrikĩ ātĩ'bá Múngú vé ni.

17 Lē ĩmi ĩnjĩkĩ 'bá rĩ pi céré ĩnjĩnjĩ, ĩmi lēkĩ ĩmi oḡũpĩĩ Yēsũ ri ẽ'yĩ'bá gĩ rĩ pi lēlē. ĩmi rukĩ Múngú ri, āzini ĩmi ĩnjĩkĩ 'bāgú rĩ pi ĩnjĩnjĩ.

18 ĩmi 'bá adri'bá túgẽrĩ rú 'dĩ'bée, lē ĩmi ĩnjĩkĩ ĩmivé 'bá ĩmi ní rií ẽzĩ ngaá kōpi ā pálé gá rĩ pi ĩnjĩnjĩ. Adri 'yozú kĩnĩ, ĩmi 'yéná 'bá tā be múké rĩ pi ĩnjĩ áyu 'dĩni ku, lē ĩmi ĩnjĩkĩ 'bá ẽsĩ be ũká ũká rĩ pi ĩndĩ.

19 'Bá rĩ 'o dō mi ũnjĩ drāāāsīyā, Múngú ri mí ní tākĩri sē rá, ā'diātāsīyā mi 'bá Múngú vé ni.

20 Ũgbākĩ dō ĩmi tā ũnjĩ ĩmi ní 'oó rĩ sĩ, ĩmi takĩ dō tā ni mādā, ngá múké ĩmi ní ĩsú ānĩ gé 'dĩgé rĩ ā'di? 'Bo ĩmi nyakĩ dō ĩzāngā tā múké ĩmi ní 'oó rĩ sĩ, ĩmi takĩ dō ta ni mādā, Múngú ri adri ĩmi sĩ āyĩkō sĩ.

21 Múngú ní ĩmi zĩĩ ímú Kúrísítō ā pámvú ũbĩĩ rĩ sĩ, ĩmi ímú ĩzāngā nya sũ Kúrísítō ní nyaá ĩmi tā sĩ rĩ tĩnĩ, ĩri ĩmi ní ũ'bĩtā rú, ĩmi ũbĩkĩ rĩ ĩri ā pámvú ānĩ.

22 "O ũnjĩkānyā āluḡāni kuyé,
ũ'bā 'bá āzi ẽ mĩ kuyé."

23 'Bá rĩ pi ká ĩri u'daá, u'da kōpi kuyé. Kā rií ĩzāngā rĩ nyaá, ẽrĩ 'i oḡōḡō sĩ āluḡāni kuyé.

Īzāngā ĩri ní nyaá rĩ agá, 'bā ívé ẹsị céré Múngú tã līpi piri rĩ dr̄igé.

²⁴ Kúrísítō 'du 'bávé ũnjĩkānyā mužú 'í rú' bá gá pẹti alambaku sígẹ gí, 'bā kukí rí ũnjĩkānyā, 'bā adrikí rí ídri rú, 'bā 'okí rí tã piri áyu. Īzāngā ĩri ní nyaá rĩ sē ídríkí ĩmi gí.

²⁵ Ándúró ĩmi adrikí sū kãbĩlō ãvĩ' bá gí, ri' bá anyá' bá mu' bá bādárú rĩ pi t̄ni, 'bo nóni ĩmi ímvíkí ĩgōó 'bá rīpi ĩmi úcépi, āzini ĩmivé ídri ā tã mbaápi rĩ vúgá gí.

3

Ūkú rĩ pi vé adringára ívé āgō rĩ pi be rĩ

¹ Ūkú rĩ pi, lē ĩmi ĩnjĩkí ĩmivé āgō rĩ pi ĩnjĩnjĩ, ĩmi 'dukí tã k̄opi ní lūú ĩmi ní rĩ ngaंगा. Āgō rĩ pi ẹ'yíkí dō ú' d̄ukó múké rĩ kuyé, ūkú rĩ pi vé tã 'oó múké rĩ sī, ūkú rĩ pi ā ūlūkí dō ú' d̄ukó múké rĩ ívé āgō rĩ pi ní kuyé dr̄āāsīyā, āgō rĩ pi ú' d̄ukó múké rĩ ẹ'yī rá.

² Āgō rĩ pi ndrekí dō ūkú rĩ pi ri tã 'o múké, k̄opi kúru 'de Kúrísítō ā pámvú ūbī.

³ Lē ku ĩmi ní rizú ẹsị 'bāzú céré ũnyĩ rú' bá nōri vé rĩ ā tã ũs̄zú áyu, āzini rizú dr̄i' bí tizú ũ'dū be túngú túngú, d̄oku gālágála dábū rú ni pi ũ'yízú ĩmi bí gé sī, āzini bōngó ājē be āmbúgú ni pi úsúzú.

⁴ Múké ni, lē ĩmivé ũnyĩ ā adri ĩmî ẹsị agalésīla. Ũnyĩ 'd̄iri ā adri rí mužú nyonyo, ĩmivé ẹsị ā adri rí k̄iri, āzini tã be mādā. Ũnyĩ 'd̄iri tã be āmbúgú Múngú ẹndr̄eti gé 'dāá.

5 Ûkú ótú Múngú ri ñnjĩ'ba rĩ pi 'okí tã rĩ sũ 'dĩri tĩni. Kôpi 'bákí ẹsì céré Múngú drĩgé, kôpi ri ĩ údé ùnyĩ be. Kôpi ri ívé ãgô rĩ pi vé tã 'du nga rá.

6 Sárã ní ágó ni Ābūrámã* ri ñnjĩ ñnjĩ rĩ sĩ, zì ágó ni ri ívé ãmbúgú. Īmi 'okí dō tã pĩrĩ ùrĩ ãkó, ĩmi anji ùkú Sárã vé ni.

7 Īmi ãgô ùkú be rĩ pi, lē ĩmi ñnjĩkí ĩmivé ùkú rĩ pi ñnjĩnjĩ, ĩmi rúkí kôpi múké, ĩmi ùsũkí létì múké kôpi ē ĩzã kozú ãní, kôpi dō ùkpō ãkó drããsiyã, Múngú vé ẹsì múké rĩ sĩ, sē ĩmi ní fēfē ídri ú'dí rĩ vé rĩ céré trōtrō, ãní ã uga rí ĩmi ní létì Múngú ri zìzú rĩ ku.

Īzãngã nyangará tã múké 'ongará sĩ rĩ

8 Í'yó ẹsìzú rĩ 'dĩ, lē ĩmivé yìkì ã adri céré ãlu. Īmi kukí ĩmi ògũpìjì ríí ĩzãngã nyaá ó'dúkùlẹ ku. Lē ĩmi lēkí ĩmi lēlē adrizú ẹdrípìjì rú ãzini òmvúpìjì rú. Īmi adrikí ẹsì be múké, ãzini ĩmi adrikí tã be mādã.

9 'Bá ãzi 'o dō ĩmi ùnjí, lē ĩmi 'okí ĩri ùnjí ku, 'bá ãzi 'da dō ĩmi, lē ĩmi 'dakí ĩri ku, múké ni, lē ĩmi zìkí ĩri ní Múngú ri, ã sē ĩri ní tãkíri, ã'diãtãsiyã ĩmi 'okí dō 'dĩni, Múngú ri ĩmi ní tãkíri sē rá.

10 Ā'diãtãsiyã sīkí búkũ Múngú vé rĩ agá kìnĩ, "Bá rĩ lē dō adrií ãyìkō sĩ, ãzini lē dō adrií mužú múké, lē ã ùtē ívé ádra, ã ri átángá ùnjí átá ku,

* **3:6 3:6** *Ābūrámã*: Múngú zì Ābūrámã ri kìnĩ, ã ku ívé 'bá 'bětì ãsámvú gé rĩ pi, ã ku ívé ãngũ, ã 'de mužú ãngũ ãzi ú'dí ni gé. Ābūrámã ri ẹ'bìjì Yãhũdĩ rĩ pi vé rĩ, tìkí ĩri ìlì ẹlífũ ãlu mùdũrũlũ ãrō (1,800) gé, ìsù tìkí drĩ Yēsũ ri kuyé. 'Í lã Í'dóngará 12-25.

ãzini ã ri ũnjõ ¼l¼ ku.

11 Lẽ ẽ ĩfũ ũnjĩkãnyã agásĩ rá, ã 'o tã múké,
lẽ ã ndã létĩ tãkĩri ¼jĩzú, ã 'du tãkĩri rĩ vé tã
ngaánga.

12 Æ'diãtãsiyã Úpí Múngú ri mị 'bã 'bã tã 'o'bã
pĩrĩ rĩ pi ndrezú
ãzini ĩri bĩ 'bã kôpivé zĩngará yĩzú,
'bo ĩri úgóró újã 'bã tã 'o'bã ũnjĩ rĩ pi ní."

13 ĩmi dõ ri úvá 'bã tã múké 'ozú, ã'di ri ícõ ĩmi
'o ũnjĩ nĩ?

14 'Bo ĩmi dõ ri ĩzãngã nya tã ĩmi ní 'oó pĩrĩ rĩ
sĩ drããsiyã, Múngú ri ĩmi ní tãkĩri sẽ rá. "Lẽ
ĩmi rukĩ ngã kôpi ní ruú rĩ ku, lẽ ĩmi ã adrikĩ ¼rĩ
sĩ ku."

15 Lẽ ĩmi ĩnjĩkĩ Kúrísítõ ri ĩmĩ ẽsĩ agã 'dãlé
'yozú kĩnĩ, ĩri ĩmivé Úpí. 'Bã ãzi zĩ dõ ĩmi tã ĩmi
ní rizú ẽsĩ 'bãzú Kúrísítõ drĩgẽ rĩ ã tã sĩ, lẽ ĩmi
útúkĩ ĩmi kú ĩnógósĩ, ĩmi újãkĩ rĩ tã ĩri ní zĩ ¼'dĩri
ãní múké. 'Bo lẽ ĩmi újãkĩ tã rĩ ¼'dúkõ adriipi
mãdã ni sĩ, ĩnjĩngará be.

16 Lẽ tã ĩmi ní újã rĩ ã adri pĩrĩ, Æ'diãtãsiyã 'bã
ri'bã átãngã ũnjĩ 'yo'bã ĩmĩ rĩ'bã ĩmi ní riĩ ẽzĩ
Kúrísítõ vé rĩ ngaá múké rĩ ã tã sĩ rĩ pi ẽ ĩsúkĩ rĩ
drĩnjã bẽsĩnĩ.

17 'Bã rĩ dõ ri ĩzãngã nya tã múké ĩri ní 'oó rĩ
sĩ, Múngú lẽ dõ tã rĩ ã 'o 'i 'dĩni, ĩri múké. 'Bã rĩ
dõ ri ĩzãngã nya tã ũnjĩ ĩri ní 'oó rĩ sĩ, adri múké
ku.

18 Kúrísítõ drã vú ãlu 'bãvé ũnjĩkãnyã ã tã sĩ,
ĩri tã be pĩrĩ ũnjĩkãnyã ãkõ, drã 'bã ũnjĩkãnyã be
rĩ pi vé tã sĩ, ã újã rĩ ĩmi ícã anjĩ Múngú vé ni.

'Dikí ìri drǎá rá, 'bo Índrí Múngú vé rĩ sê ídri gǒó rá.

¹⁹ Kúrísítō mu tị sêé índrí ì ní 'bǎá kuú jó ǎngũ ù'yǐzú rĩ agá rĩ pi ní.

²⁰ Índrí 'dĩ'bée gǎkí ọtú Múngú vé tǎ sĩ, sǎ Núwǎ† ní rizú ívé kúlúmgbǎ mọ́ọngụ rĩ sịzú rĩ gé, 'bo Múngú ri tēé ẹsị be mǎdǎ. Yị tịpi rĩ agá 'dǎá, 'yénǎ 'bǎ ǎrō ídríkí nĩ.

²¹ Yị tịpi 'dĩri i'da ífífí bǎtízĩmũ vé rĩ, nóni ìmi paápi 'dĩ. 'Bo bǎtízĩmũ vé ífífí adri 'yénǎ ụndị rụ'bǎ gá rĩ ǎ ụjǐngǎrǎ kuyé, ìrivé ífífí, ìmi ní ẹsị ụjǎzú ule Múngú ri ẹ'yǐzú, ǎ'diǎtǎsĩyǎ Yésũ Kúrísítō íngǎ gǒó ídri rú drǎngǎrǎ gálésĩla gí.

²² Nóni Yésũ Kúrísítō mu 'bũ gé 'dǎá gí, úrí kuú Múngú vé drị ẹndẹpi gé, Múngú 'bǎ mǎlǎyíkǎ rĩ pi 'bǎ ǎngũ rụ'bǎ rĩ pi be adrii ìri ǎ pǎlé gá.

4

Adringǎrǎ pịri Múngú agá rĩ

¹ Kúrísítō ní 'i rụ'bǎ adii sêé ìzǎngǎ nyaá rĩ sĩ, lē kpá ìmi adikí ìmĩ rụ'bǎ ìzǎngǎ nyaá sũ ìrivé rĩ tịnị, ǎ'diǎtǎsĩyǎ 'bǎ rĩ adi dō 'i ìzǎngǎ nyaá Kúrísítō ǎ tǎ sĩ rá, ìri lũ 'yozú kínĩ, 'bǎ rĩ ku ụnjĩkǎnyǎ 'ongǎrǎ gí.

² Ìri lũ 'yozú kínĩ, ìmi ícókí lókí ìmi ní adrizú nyọọkú drǐgé nōgó rĩ izaá rizú tǎ ụnjĩ rụ'bǎ nōri vé rĩ ngazú ǎní ku, ìmi ẹsị 'bǎ rizú tǎ Múngú vé rĩ 'dụzú ngazú.

† **3:20 3:20** Núwǎ: Núwǎ adri sǎ 'bǎ rĩ pi ní ụnjĩkǎnyǎ 'ozú ụnjĩ 'dǎri gé rá, kúru Múngú ní ìri zizú ǎ údé kúlúmgbǎ, yị rĩ kǎdō ímú tị, ǎ pa rí ìrivé 'bǎ rĩ pi ìrivé ǎnyǎpǎ rĩ pi ǎ ụrụko pi be. 'Í lǎ í'dóngǎrǎ 5-9.

³ Ọtụ ịmi izakí sâ ambamba, ịmi rikí tã págánõ rĩ pi ní rií 'oó rĩ pi 'duyú ngaá: Ịmi rikí tã drĩnjá sēepi ni 'oó, ịmi rikí ọwũ 'bǎá, ịmi rikí ịmērēé ụnjí ụnjí, ịmi rikí ụmụ 'bǎá rizú íwá mvuzú ịmērēzú tã drĩnjá sēepi ni pi 'ozú, ǎzini ịmi rikí múngú ụnjí ị ní údé drị sĩ rĩ pi ịnjíí.

⁴ Nóni ịmivé ụndĩ ándúrú rĩ pi ẹ drị ábá céré céré, ịmi ní ịmi úmú adrií ị be trụ ku rĩ sĩ, sē kọpi nóni ri ịmi u'da'da.

⁵ 'Bo kọpi ímú pá tu Múngú úmvúlésĩ 'bá ídri rú, ǎzini ụdrǎ'bá gí rĩ pi vé tã lịpi rĩ ẹndrẹtị gé.

⁶ Tã 'dĩri sē ị ní rizú ụ'dúkọ múké rĩ ụlǔzú 'bá ụdrǎ'bá gí rĩ pi ní ịndĩ ǎnị. Kúru ị tã lị kọpi drịgé tã kọpi ní 'oó nyọkú drịgé nǎgó rĩ sĩ, kọpivé ịndrị ri kúru mụ adri Múngú be trụ.

⁷ Ẹsị mǎdǎ, ngá rĩ pi ǎrǎvú céré ímú adri 'dǎayo. Kúru lē ịmi adrikí mị be kọwụ, ịmi a'bikí ịmi tã sĩ a'bia'bi, ịmi zikí Múngú ri.

⁸ Agaápi rá rĩ, lē ịmi lēkí ịmi ẹsị ǎlu sĩ, ǎ'diǎtǎsĩyǎ 'bá ǎzi 'o dō ịmi ụnjí, lēngará ri sē ịmi 'bǎkí ịrivé tã ịmí ẹsị agá ụnjí ku.

⁹ Lē ịmi ẹ'yíkí 'bá rĩ pi ịmivé 'bẹtị ǎsámvú gé lēngará sĩ, unungará ǎkó.

¹⁰ Múngú ri ẹsị be múké, sē ịmi ní fēfē céré ǎndiǎndí. Ịmi áyúkí fēfē ǎndiǎndí ịri ní sēé ịmi ní 'dĩ'bée 'bá ụrụkọ ẹ ịzǎ kozú ǎnị.

¹¹ Mívé ẹzị dō rizú tị sēzú, lē mī ri tị Múngú vé rĩ sēé 'bá rĩ pi ní. Mívé ẹzị dō rizú 'bá rĩ pi ẹ ịzǎ kozú ngá sĩ, lē mī ri kọpi ẹ ịzǎ koó mụzú ụkpō Múngú ní sēé mí ní rĩ sĩ, ẹ ینگúkí rí Múngú dīpi pọwụpọwụ, ǎzini ụkpō be rĩ ǎnị Yēsũ Kúrísítō ǎ rú sĩ mụzú nyonyo. ǎmĩnǎ.

Īzāngā nyangará adringará Kūrīsītīyānī rú rī vé tā sī rī

¹² Īmi mávé ũndī má ní lēélē rī pi, tā ũkpó ũkpó riipi ĩmi ũ'bīipi ĩmi ní rizú Īzāngā nyazú ānī 'dī'bée, lē ĩmī ẹsī ā ũtī ānī ku, tā ĩmi ũ'bīipi 'dīri ẹ índré ĩmi ní tā ú'dí rú ni ku.

¹³ 'Bo lē ĩmi adrikí āyīkō sī Īzāngā ĩmi ní rií nyaá 'dī'bée sī, ā'diātāsīyā Īzāngā Kúrísitō ní nyaá rī ĩmi ní nóni rií nyaá 'dī. Kádō ímú ĩri i'daá dīngará be pōwŭpōwŭ, ĩmi kúru ímú āyīkō ịsú aga rá.

¹⁴ U'dakí dō ĩmi, ĩmi ní Kúrísitō ri ẹ'yīi gí rī sī, ĩmi tākiri ịsú rá, ā'diātāsīyā Múngú vé Índri Uletere dīipi pōwŭpōwŭ rī adri ĩmi be trú.

¹⁵ Īmi dō ri Īzāngā nya, lē Īzāngā ĩmi ní rií nyaá rī ā adri 'bá 'dizú ni ku, dōku ngá ũgŭzú ni ku, dōku tā ũnjí 'ozú ni ku, dōku 'dezú tā agá yāyā ni ku.

¹⁶ Mi dō ri Īzāngā nya mí ní adrii Kūrīsītīyānī* rú rī sī, lē mí drī ā nja ku, lē mí íngú Múngú ri mí ní rií Kúrísitō ā pámvú ũbīi rī sī.

¹⁷ Ā'diātāsīyā lókí tā lizú rī ícá gí, ĩ í'dó anji Múngú vé rī pi vé tā lị. Dō ĩ í'dó 'bávé tā lị drīdrī píri, kúru 'bá ú'dúkọ múké Múngú vé rī yì'bá, gā'bá tā ni 'dụ'bá ngagá sī rī pi vé tā ā adri rí íngóni?

¹⁸ Búkū Múngú vé rī kīnī,
“Īri dō ũkpó ũkpó 'bá tā be pịri rī pi ní ídríngará ịsúzú,

* **4:16 4:16** *Kūrīsītīyānī*: 'Bá 'dī'bée ẹ'yīkí rá 'yozú kīnī, Yẹsū ri Kúrísitō, pa ĩ nī. Zìkí kọpi Kūrīsītīyānī, ā'diātāsīyā kọpi ri Yẹsū Kúrísitō ā pámvú ũbī.

'bá ũnjĩkãnyã 'o'bá, āzini Múngú ri ĩnjĩ'bá
ku rĩ pi ã 'okí rí kôpi íngóni?"

19 Kúru 'bá ri'bá ĩzāngā nya'bée ězĩ Múngú vé
rĩ ã tā sĩ rĩ pi, lē kôpi ã tukí pá tĩtĩ, kôpi ě ě'yĩkĩ
Múngú ũyō sōopi, tā ni 'duúpi ngaápi rá, ĩ gbiípi
rĩ, āzini kôpi ã rikí tā múké 'oó mužú.

5

'Bá Múngú vé rĩ pi vé ímbángará

1 Īmi má ọgũpĩ drĩkoma rú kãnisã vé rĩ pi, á
ndre ĩzāngā Kúrísítō ní nyaá rĩ rá, āzini á ndre
ĩrivé dĩngará pōwũpōwũ ĩ ní ímú i'daá, 'bá ní
úmvúlésĩ ímú ãllee trũ rĩ rá. Á lē átá ĩmi ní 'dĩni.

2 Īmi drĩkoma kãnisã vé 'dĩ'bée, lē ĩmi úcékĩ
kãbĩlō Múngú vé adri'bá ĩmi āsámvú gé 'dĩ'bée.
Lē ĩmi ã adrikĩ drĩkoma rú, ĩmi ũtěkĩ kôpi. 'Bo
ã adri ũkpō sĩ ku, ã adri sũ ĩmĩ ẹsĩ ní lée rĩ
tĩnĩ, Múngú lē ĩmi 'okĩ 'dĩni. 'Bo lē ĩmi 'bãkĩ ẹsĩ
ãmbúgú mũfēngā drĩgé ku, lē ĩmi 'bãkĩ úvá ẹzĩ
rĩ ngazú.

3 'Bá ĩmi ní ríí ũtée rĩ pi, lē ĩmi 'bãkĩ tā ẹnjĩẹnjĩ
kôpi drĩgé ku, lē ĩmi adrikĩ kôpi āsámvú gé ũ'bĩtã
rú.

4 Kúrísítō adriípi 'bá kãbĩlō úcé'bá rĩ pi drĩgé
rĩ kãdō 'i i'daá, ĩmi ímú kũlã dĩngará adriípi
pōwũpōwũ deępi ku rĩ vé rĩ úsú ĩmi drĩgé.

5 Īmi kẹřianji rĩ pi, lē ĩmi yĩkĩ 'bá ambugu rĩ pi
ě tĩ yiyĩ. Īmi ārėvú céré, lē ĩmi adrikĩ ĩmi āsámvú
gé sĩ ẹsĩ be mādã, ã'diãtãsiyã
"Múngú gã 'bá ĩ íngú'bá íngúngũ rĩ pi sĩ,

'bo ĩri ẹsị múké 'bã 'bá tã be mädã rĩ pi ní."

⁶ Lẽ ĩmi adrikí tã be mädã Múngú adriípi ùkpõ be rĩ ẹndrẹti gé, ĩri ímú sẹ ĩ ĩmi ĩnjĩnjĩ lókí ĩri ní ìngá ìpěe rĩ gé.

⁷ Tã ĩmi ní rií ĩmi ùsùzú drāzú ǎní 'dĩri, lẹ ĩmi kukí céré kuú Múngú dríge, ǎ'diātāsīyā Múngú ri ĩmi tã mba rá.

⁸ ĩmi adrikí úmĩ be, ǎzini ĩmi adrikí mị be kowu, ǎ'diātāsīyā ĩmivé ǎrĩ'bá ǎdróko ri ẹcị ǎngũ mbã sũ kẹmĩrọ riípi líípi lẹépi 'bá ndǎapi nyaápi rĩ tịni.

⁹ ĩmi tukí pá títí ĩmivé ẹ'yĩngára agá, ĩmi sẹkí ǎdróko ǎ ù'bã ĩmĩ mị ku. ǎ'diātāsīyā ĩmi nĩkí rá ĩmi ọgũpịi Yẹsũ ri ẹ'yĩ'bá gí vũ dríge nọgó rĩ pi nyo ri ìzǎngǎ nya sũ ĩmi ní rií nyaá 'dĩri tịni.

¹⁰ 'Bo ĩmi kádō ìzǎngǎ rĩ nyaá lókíná be mädã, vùdrĩ ni gé, Múngú ẹsị be múké ĩmi zịípi ímùpi dīngára 'dáni'dáni rĩ ǎlẹépi Kúrísitō agá rĩ, ĩri sẹ ĩmi gō adri múké rá, ĩri ĩmi ní ùkpõ sẹ rá, ĩri sẹ ĩmi pá tu títí ĩmivé ẹ'yĩngára agá.

¹¹ Ùkpõ Múngú vé rĩ ǎ adri mužú nyonyo. ǎmĩnǎ.

Pétěró vé átángá ùdũ

¹² Kọkọbị má ní sīi ẹlịná nōri, Sílǎ má ní ẹsị 'bǎá drĩ ni gé ẹdrípị rú Yẹsũ Kúrísitō agá rĩ ko mǎ ìzǎ sīngára ni gé nĩ. Tã má ní kọkọbị rĩ sīzú rĩ, á lẹ ĩmĩ ẹsị ímbá, ǎzini á lẹ lūú ĩmi ní 'yozú kínĩ, ádarú Múngú vé ẹsị múké. Lẽ ĩmi tukí pá títí ẹsị múké Múngú vé rĩ agá.

¹³ Ngúlúmũ Yěsũ ri ẹ'yĩ'bée gí Bābēlónā gá Múngú ní ũpěé sũ ĩri ní ĩmi ũpěé rĩ tịni rĩ pi sěkí ĩmi ní mōdó, ǎzini mâ mvọpị Mārákō sē kpá ĩmi ní mōdó.

¹⁴ ĩmi adri'bá Kúrísítō agá rĩ pi, ĩmi u'dekí ĩmi ẹziị bēdrị sĩ, lēngára be céré, Múngú ǎ 'bā tākiri ĩmi drịgé.

Keliko

Keliko: Ụ'dụkọ Múké Múngú vé rị New Testament+
copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Keliko

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files
dated 6 May 2025

14717198-957a-524c-b31f-2c3197945b20